

WORKUM, DE ROOMS-KATHOLIEKE KERK (toegewijd aan sint Werenfridus)

Geschiedenis

Het zuidwestelijk deel van Friesland is van oudsher een welvarende streek geweest met een vroege bewoning. De oudste vondst van een kerk dateert uit het eind van de 10de eeuw. Vooral Workum groeide uit en verkreeg in 1399 stadsrechten.

In 1480 werd de grote Gertrudiskerk gebouwd, die echter nooit is voltooid.

In 1580 werd in heel Friesland de roomse godsdienst verboden. Dit verbod gold ook voor de doopsgezinden. Workum werd het centrum van een "ondergrondse" geloofsbeleving.

Vanuit Haarlem werden priesters naar Workum gestuurd. Zij bedienden niet alleen deze stad maar ook Hindeloopen, Stavoren, Ferwoude, het Heidenschap, Roodhuis, Mirns en Bakhuizen.

In Workum werden de roomsen met rust gelaten. Er deden zich wel twee problemen voor: de kritiek die vooral de hoog opgeleiden hadden op zowel de roomse als de reformatorische leer. Dit werd de clerici genoemd die uitliep op het Jansenisme en de oud-katholieke kerk.

Het tweede probleem waren de gemengde huwelijken, nu de kans op een partner van hetzelfde geloof steeds kleiner was.

In 1680 kon Workum een schuur naast de werf van een scheepsbouwer krijgen, hier werd de eerste kerk ingericht. Werenfridus werd de patroon.

In 1828 werd ook de hele loods ingericht. de kerk werd aanzienlijk vergroot.

In 1854: herstel van de kerkelijke hiërarchie. Alle belemmeringen waren voorbij: Workum bouwde als zoveel andere plaatsen een kerk die gezien mocht worden.

In 1877 werd dus de grote Werenfridus gebouwd.

De kerk

De architect Alfred Tepe was naast Cuyper de grootste kenner van de neogotiek. Hij bouwde onder andere de kerk in Harlingen.

De toren heeft drie geledingen en een ingesnoerde spits. In de toren drie klokken waarvan één als doodsklok fungeert.

In het portaal de ingang van de doopkapel. De doopvont is van brons, gemaakt door Brom in Utrecht. De kruisweg komt uit het oude kerkje geschilderd door Otto de Boer.

In de kerk veel beelden. vermoedelijk enkele uit het oude kerkje. Het vleugelaltaar van Mengelberg. Het gewelf heeft spitsbogen, in de viering Maria en het Heilig Hart.

De glas-in-lood ramen zijn van Geuer. De preekstoel heeft prachtig snijwerk met symbolen van de vier evangelisten. De zilveren kandelaar is een geschenk.

Orgel

Het orgel is gemaakt door P.I. Adema, Amsterdam, in 1883. In 2004 heeft de firma Adema het orgel onder handen genomen. Dispositie:

Hoofdwerk	Nevenwerk	Pedaal
Bourdon 16'	Bourdon 8'	Subbas 16'
Prestant 8'	Viola 8'	Oboe 8'
Holpijp 8'	Voix Célèste 8'	
Salicionaal 8'	Fluit Harmoniek 4'	manuaalkoppel
Octaaf 4'	Piccolo 2'	Pedaalkoppel
Mixtuur 2-3	Basson-Hobo 8'	C-f ³ /C-d ¹
Trompet 8'		

Het is de moeite waard naar het kerkhof te gaan. U ziet daar een mooie calvarieberg en een tempeltje, gewijd aan de weldoeners van de kerk Bernardus Fluitman en Sytske Idema.

G. Yedema
2006

Literatuur::

- En de tijd stond even stil ...Een kijkje op het alledaagse godsdienstige leven in Workum, Hoorn, 1977

